

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Den Helder, houdende regels omtrent het Treasurystatuut

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2. Begrippenlijst	4
3. Doelstellingen van de treasuryfunctie	6
4. Risicobeheer	7
4.1 Uitgangspunten risicobeheer	7
4.2 Renterisicobeheer	7
4.3 Koersrisicobeheer	8
4.4 Kredietrisicobeheer	8
4.5 Intern liquiditeitsrisicobeheer	8
4.6 Valutarisicobeheer	8
5. Financieringen	9
5.1 Financiering	9
5.2 Langlopende uitzettingen	9
5.3 Relatiebeheer	9
6. Geldstromenbeheer	10
7. Administratieve organisatie en interne controle	11
8. Rollen, taken en verantwoordelijken	12
8.1 Rollen, taken en verantwoordelijkheden op bestuurlijk niveau	12
8.2 Rollen, taken en bevoegdheden op ambtelijk niveau	13
8.3 Rollen, taken en bevoegdheden van derden	14
9. Bevoegdheden	15
10. Inwerkingtreding en slotbepaling	16

1 Inleiding

Per 1 januari 2001 is de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) van kracht. In deze wet zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, weloverwogen en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. In 2006 is de Wet fido geëvalueerd, waarbij een aantal vereenvoudigingen zijn doorgevoerd. In de loop van 2008 bleek dat sommige financiële instellingen, waarbij decentrale overheden gelden hadden gezet, niet meer (volledig) aan hun verplichtingen konden voldoen. Gelet op de onrust op de financiële markten is de Wet fido per 1 januari 2009 opnieuw aangepast en zijn als nadere uitwerking hiervan twee regelingen aangescherpt:

1. De Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)
2. De Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden

De wijzigingen betreffen gedeeltelijk vereenvoudigingen en gedeeltelijk aanscherpingen om de risico's voor decentrale overheden op de financiële markten te beperken.

Op basis van de huidige regelgeving heeft Gemeente Den Helder een treasurystatuut opgesteld. Het treasurystatuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit kan worden gewaarborgd. Het gaat daarbij om de beleidsmatige vaststelling van uitgangspunten, doelstellingen en richtlijnen. De verdere uitwerking van de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten vinden jaarlijks plaats in de treasuryparagraaf van de begroting. Verantwoording hieromtrent volgt in de rekening van Gemeente Den Helder.

In het treasurystatuut worden allereerst het begrippenkader en de doelstellingen van het treasurystatuut geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van treasury: risicobeheer, financieringen en kasbeheer. Daarna worden de organisatorische randvoorwaarden van de treasuryfunctie weergegeven. Daarbij ligt de nadruk op de helderheid omtrent de verdeling van

de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Tot slot worden in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Het intern opgestelde Beleidskader, verlenen van garanties en het verstrekken van leningen zoals opgesteld in 2019, blijft in deze van kracht. Dit met de bijzonderheid dat daar waar in het beleidskader gesproken wordt over 'treasurer' hiermee bedoeld wordt medewerker team Financiën. Daarnaast zijn de werkzaamheden van het treasurycomité geïntegreerd in de werkzaamheden van team Financiën.

Dit treasurystatuut vervangt het treasurystatuut uit 2019.

2. Begrippenlijst

Artikel 1

In dit statuut wordt verstaan onder:

Deficit:	Tekort aan liquide middelen
Derivaten:	Financiële instrumenten die hun bestaan ontleen aan een bepaalde onderliggende waarde. Die waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties, zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren.
Financiële vaste activa	Bij financiële vaste activa gaat het om een duurzaam financieel belang dat de gemeente heeft bij een andere partij. Het kan hierbij gaan om kapitaalverstrekkingen, uitgezette geldleningen, overige uitzettingen (beleggingen) en bijdragen aan activa in eigendom van derden.
Financiering:	Het aantrekken van financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
Geldstromenbeheer:	Alle activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
Insolventie	Overkoepelende term van alle gevallen waarin een natuurlijk persoon of een onderneming financieel onvermogen is en niet meer aan zijn schuldverplichtingen kan voldoen.
Intern liquiditeitsrisico:	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en in de meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.
Kasgeldlimiet:	Percentage van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar bepaald met inachtneming van de Wet fido.
Koersrisico:	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve (koers)ontwikkelingen.
Kredietrisico:	De risico's op een waardedaling van een vordering als gevolg van het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.
Liquiditeitenbeheer:	Het aantrekken en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar.
Liquiditeitsprognose:	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijd.
Publieke taak:	De overheid kan/mag iets tot haar publieke raak rekenen wanneer het particuliere bedrijfsleven niet of tegen bijzonder hoge kosten in een voorziening voorziet, waardoor deze niet of voor velen niet bereikbaar is.
Prudent beheer:	Prudent (bedachtzaam) beheer wordt verzekerd door middel van het nemen van de beheersmaatregelen zoals beschreven in het risicobeheer, koersrisicobeheer, kredietrisicobeheer en valutarisicobeheer.
Rating:	De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuld papier.
Renterisico:	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen van leningen of uitzettingen van gelden met een looptijd van één jaar of langer.
Renterisiconorm:	Een bij de aanvang van enig jaar op basis van de Wet fido gefixeerd percentage van het begrotingstotaal van de gemeente dat jaarlijks bij de realisatie niet mag worden overschreden.
Rentetypische looptijd:	De interval gedurende de looptijd van een geldlening waarin op basis van de voorwaarde van de geldlening sprake is van een door de geldgever niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
Rentevisie:	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
Saldobeheer:	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.

Schatkistbankieren:

Het verplicht aanhouden van overtollige financiële middelen en beleggingen in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Het is niet meer mogelijk om overtollige financiële geldmiddelen bij private partijen buiten de schatkist aan te houden.

Uitzetting:

Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden onder voorwaarden die vooraf zijn overeengekomen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar. Langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.

Vreemd vermogen:

Middelen die zijn aangetrokken om de investeringen en activiteiten van de gemeente te kunnen financieren.

Wet fido:

Wet Financiering Decentrale Overheden.

3. Doelstellingen van de treasuryfunctie

De financiering van de gemeentelijke uitgaven moet efficiënt en tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden plaatsvinden en hieraan gerelateerde risico's moeten afgedekt worden. Hiervoor is binnen het team Financiën de treasuryfunctie belegd. Treasury binnen de Gemeente Den Helder dient uitsluitend de publieke taak en geschiedt binnen de financiële kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) waarbij weloverwogen beheer een basisvoorwaarde is.

Artikel 2

Gemeente Den Helder heeft de volgende treasury doelstellingen geformuleerd:

1. Het minimaliseren van de rentekosten van de leningen;
2. Het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en de externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities;
4. Het beheersen van risico's in samenhang met liquiditeitenbeheer;
5. Het verkrijgen en behouden van toegang tot de financiële markten;
6. Verankering van de treasury activiteiten op de juiste wijze in de administratieve organisatie van de relevante processen.

4. Risicobeheer

4.1 Uitgangspunten risicobeheer

Artikel 3

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan instellingen die voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het beleidskader Gemeentelijke garanties en geldleningen;
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen en limieten van dit treasurystatuut. Het is niet toegestaan middelen aan te trekken met het enkele doel deze tegen een hoger rendement uit te zetten;
3. Het toepassen van derivaten is niet toegestaan;
4. Er worden alleen bankrekeningen aangehouden bij en leningen aangetrokken van bankinstellingen welke een vergunning hebben van een Centrale Bank van een bij de EU aangesloten lidstaat;
5. Er worden geen bijdragen in investeringen van derden verstrekt die dienen als belegging;
6. Er worden geen beleggingen in financiële of materiele activa gedaan anders dan aandelen in verbonden partijen waar directe inspraak in het bestuur geborgd is.

4.2 Renterisicobeheer

Artikel 4

1. Het renterisico op de langlopende schuld bedraagt maximaal de renterisiconorm volgens de Wet fido;
2. Het renterisico op de kortlopende schuld bedraagt maximaal het risico over de kasgeldlimiet, gemiddeld over een kwartaal volgens de Wet fido;
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel als mogelijk afgestemd op de actuele rentestand.
5. Binnen de kaders gesteld onder 3 en 4, streeft Gemeente Den Helder naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen met een looptijd van langer dan één jaar. Door spreiding aan te brengen in de rentetypische looptijd van uitzettingen, wordt de invloed van een rentedaling op de kapitaalmarkten op de renteresultaten van Gemeente Den Helder, gespreid over meerdere jaren. Deze spreiding is slechts mogelijk indien uit de liquiditeitsplanning blijkt dat middelen gedurende een lange periode beschikbaar zijn.

4.3 Koersrisicobeheer

Artikel 5

1. Beleggingen in aandelen, opties en vreemde valuta zijn niet toegestaan, met uitzondering van aankoop van aandelen in het kader van de publieke taak.

4.4 Kredietrisicobeheer

Artikel 6

1. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury geldt dat dit uitsluitend uitgezet wordt bij de Nederlandse Staat, lagere Nederlandse overheden en overheidsinstanties, zoals gemeenschappelijke regelingen;
2. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist;
3. Gemeente Den Helder mag leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan instellingen die voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het beleidskader Gemeentelijke garanties en geldleningen.
4. Aanvullend op lid 3 kunnen er ook leningen of garantstellingen verstrekt worden aan waarborgfondsen en Woningstichting. Hiervoor gelden de bepalingen zoals opgenomen in paragraaf 3.2 van het beleidskader Gemeentelijke garanties en geldleningen.

4.5 Intern liquiditeitsrisicobeheer

Artikel 7

Gemeente Den Helder beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitsplanning (looptijd tot één jaar), alsmede een globale meerjarige liquiditeitsplanning (looptijd minimaal 4 jaar) die aansluit op het meerjaren investeringsprogramma. Naast het aanhouden van het recht om kortdurend 'rood' te staan op bankrekeningen.

Voor het saldobeheer en het liquiditeitsbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

1. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kunnen kortlopende middelen worden aangetrokken. Hierbij wordt normaliter - conform artikel 4 lid 1, Wet fido - de kasgeldlimiet niet overschreden.
2. Bij het extern uitzetten van gelden zijn slechts de in artikel 6 genoemde tegenpartijen toegestaan.
3. Bij het verlenen van garanties en het verstrekken van leningen dient het hiertoe geldende beleidskader in acht te worden genomen.

4.6 Valutarisicobeheer

Artikel 8

Valutarisico's worden bij Gemeente Den Helder uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in Euro's.

5. Financieringen

5.1 Financiering

Artikel 9

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar of langer, gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken om de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
3. Het aantrekken van financiering vindt plaats tegen zo gunstig mogelijke condities en wordt zodanig gekozen dat dit past binnen het risicobeleid;
4. Voordat er langlopende geldleningen worden aangetrokken, worden minimaal 2 offertes aangevraagd, waaronder bij de huisbankier. Deze offertes worden schriftelijk vastgelegd.

5.2 Langlopende uitzettingen

Artikel 10

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasuryfunctie voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Uitzettingen worden uitsluitend gedaan onder de in artikel 4, 5 en 6 gestelde voorwaarden;
2. Gemeente Den Helder stemt de looptijd van uitzettingen conform artikel 7 af op de liquiditeitsplanning.

5.3 Relatiebeheer

Artikel 11

Gemeente Den Helder beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

1. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen die gesteld zijn in artikel 6.
2. Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EER-toezicht te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.
3. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

6. Geldstromenbeheer

Artikel 12

Ten einde de kosten van geldstromenbeheer te beperken wordt:

1. Erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen;
2. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd en op bankrekeningniveau op elkaar afgestemd;
3. Het aanhouden van kasgeld is alleen toegestaan ten behoeve van het vervullen van publieksfuncties van burgerzaken alsmede het sociaal domein. Het aan te houden kasgeld moet in verhouding staan tot het voor deze taak benodigde bedrag.

7. Administratieve organisatie en interne controle

Artikel 13

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasury activiteiten zijn op eenvoudige wijze schriftelijk vastgelegd.
2. Bij de uit te voeren treasury activiteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a. Iedere transactie wordt minimaal door twee functionarissen geautoriseerd (het vier-ogen-principe).
 - b. De uitvoering en de controle geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
 - c. Het creëren van belangenverstrengeling dient vermeden te worden.
3. Tegenpartijen versturen de bevestigingen van iedere transactie aan de gemandateerde contactpersonen.
4. De administratieve organisatie en interne controle waarborgen dat:
 - a. De uitvoering rechtmatig en doelmatig is.
 - b. De treasury activiteiten adequaat worden uitgevoerd en bijgestuurd.
 - c. De risico's worden beheerst.
 - d. De juistheid, tijdigheid en de volledigheid van de informatie verzekerd zijn.
 - e. De interne controle omvat in ieder geval de beleidsvaststelling, de uitvoering, de vastlegging, de rapportages en de toepassing van het treasurystatuut.

8. Rollen, taken en verantwoordelijken

Binnen Gemeente Den Helder zijn op het gebied van treasury verschillende doelgroepen te onderscheiden, elk met hun eigen rollen, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van treasury. In de navolgende paragrafen zijn deze rollen, taken en verantwoordelijkheden op bestuurlijk en ambtelijk niveau alsmede van derden opgenomen.

8.1 Rollen, taken en verantwoordelijkheden op bestuurlijk niveau

Artikel 14

Bestuurlijk niveau

Bevoegd orgaan	Soort functie	Verantwoordelijkheden
Gemeenteraad	Autorisatie controle	- De raad neemt besluiten met betrekking tot een te overwegen publieke taak; - De raad stelt het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie vast in de financiële verordening (ex art 212 Gemeentewet); - De raad stelt de uitgangspunten van het treasurybeleid vast; - De raad houdt toezicht op de uitvoering van het treasurybeleid.
College van B&W	Formeel verantwoordelijk Adviserend Initiërend Beschikkend	- Het college stelt aan de hand van de vastgestelde uitgangspunten een financiering (treasury)statuut op; - Het college rapporteert bij de P&C cyclus aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid

		in de Programmabegroting en verantwoord zich hierover in de programmarekening.
--	--	--

8.2 Rollen, taken en bevoegdheden op ambtelijk niveau

Artikel 15

Ambtelijk niveau

Bevoegdheid	Taken	Verantwoordelijkheden
Concerncontroller	Voorwaardenscheppend, Toetsend, Beleidsmatig (inhoudelijk) verantwoordelijk	- Het adviseren over de kaders (ontwikkelingen in wet- en regelgeving) en implementatie in brede zin (administratieve organisatie, planning en control, P&C cyclus); - Het onafhankelijk (laten) adviseren aan college en raad over aan te trekken geldleningen en garantiestellingen; - Het aangeven welke informatie voor een verantwoord beheer beschikbaar moet zijn en wie over die informatie moet beschikken; - Het laten bewaken van de kwaliteit van de processen; - Het laten controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening over treasury en het hierover (laten) rapporteren aan directie c.q. het College van B&W; - Het periodiek (laten) controleren of het gevoerde beleid voldoet aan de vastgestelde richtlijnen, limieten e.d.
Adviseur Interne Controle (IC)	Interne Controle	Het uitvoeren van de interne controle achteraf op de transacties en het rapporteren hierover aan de Concerncontroller.
Teammanager Financiën	Beheersmatig-Verantwoordelijk, Beschikkend, Adviserend	Het zorgdragen voor rapportage en advisering over de doelmatigheid, de effectiviteit en het afleggen van verantwoording over de uitvoering van het beheer en beleid aan de concerncontroller;

		• Het (laten) opstellen van beleidsvoorstellen en instructies. • Het uitvoeren van de activiteiten in het statuut waaronder: - het risicobeheer; - financiering, uitzetting en relatiebeheer; - kasbeheer; • Het rapporteren in program-mabegroting en – rekening inzake de treasuryfunctie en hieraan gerelateerde werkzaamheden.
--	--	---

8.3 Rollen, taken en bevoegdheden van derden

Artikel 16

Derden

Bevoegd orgaan	Soort functie	Verantwoordelijkheden
Extern accountant	Controlerend ten behoeve van: • Tussentijdse (interim) rapportage aan B&W ter voorbereiding op de controle t.b.v. jaarrekening • Jaarrekening (Rapport van Bevindingen t.b.v. de Gemeenteraad).	• Controle op getrouwheid van de rekening. Controle op treasury maakt hiervan onderdeel uit.

9. Bevoegdheden

Artikel 17

In onderstaande tabel staan de bevoegdheden met betrekking tot de treasury activiteiten weergegeven.

Onderwerp	Uitvoering	Autorisatie door
Saldo- liquiditeiten en geldstromenbeheer		
1. Het uitzetten van geld/ deposito's in schatkist	Medewerker team Financiën	Teammanager Financiën
2. Het aantrekken van middelen via call- of kasgeld	Medewerker team Financiën	Teammanager Financiën
3. Betalingsopdrachten voorbereiden en versturen	Gemandateerde eerste handtekeninghouder	Gemandateerde tweede handtekeninghouder
4. Het aanwijzen van handtekening-houders voor het versturen van betalingsopdrachten	Teammanager Financiën	Burgemeester

Bankrelatiebeheer		
5. Bankrekeningen openen, sluiten of wijzigen	Gemandateerde medewerker Beheer	Burgemeester
6. Bankcondities en tarieven afspreken	Gemandateerde medewerker Beheer	Teammanager Financiën
7. Overeenkomsten met bank-instellingen	Teammanager Financiën	Burgemeester
Kasbeheer		
8. Kasontvangsten	Medewerker team dienstverlening Medewerker registratie	Medewerker team Financiën
Financiering en uitzetting		
9. Het aantrekken van middelen via onderhandse leningen zoals bedoeld in het treasurystatuut	Gemandateerde medewerker Beheer	Teammanager Financiën
10. Het uitzetten van langlopende gelden zoals vastgelegd in het treasurystatuut	Gemandateerde medewerker Beheer	Burgemeester
11. Het garanderen van middelen of het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak	Teammanager Financiën	College van B&W, gehoord hebbende de gemeenteraad

10 Inwerkingtreding en slotbepaling

1. De regeling kan worden geciteerd als 'Treasurystatuut Gemeente Den Helder'
2. Dit treasurystatuut treedt in werking per 1 juni 2025.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering, gehouden op 19 mei 2025

voorzitter
J.A. de Boer MSc.

griffier
mr. drs. M. Huisman